

مدیریت جهادی از منظر قرآن و نهج البلاغه

خدیجه فیروزآبادی^{۱*}

۱- کارشناس ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد واحد بروجرد

چکیده

مدیریت می تواند در اشکال گوناگون، نمایان شود؛ اما زمانی می تواند جوابگوی دغدغه های متدینین در جامعه اسلامی باشد و دستاوردهای بزرگ مورد انتظار آنان را تحقق بخشد که با صبغه اسلامی همراه گردد. مدیریت اسلامی، نظام ارزشی ثابت و لایتغیری است که ریشه در نیازهای ثابت و جاودان انسان داشته، مبتنی بر فطرت و خلقت بوده و توسط وحی و کتاب و سنت، تنظیم می گردد. تمایز این نوع مدیریت با نظام های مدیریتی دیگر در این است که این نوع مدیریت، ناشی از نظام ارزشی مبتنی بر فرهنگ و تمدن اسلامی است. واژه مدیر، مدیریت و اداره و مشتقات آن در قرآن کریم به کار نرفته است. کلید واژه «طاعه» ملاک اصلی این تحقیق قرار گرفته، برخی مدیریت جهادی از منظر قرآن کریم از آیات و سیاق هایی که عبارت «لاتطع» در آنها به کار رفته است، مورد بررسی قرار گرفته است. برابر فرمایش امام علی (علیه السلام)، فرمانروایی، میدان مسابقه مردان است. بنابراین، مدیریت یعنی آزمایش. آزمایشی که به منظور قرب الهی آغاز میشود و محور و اساس آن، توکل است. در این پژوهش از روش کتابخانه ای و اسنادی استفاده شده است. در قسمت نتیجه گیری برخی از این ویژگی های مدیر جهادی چنین مشخص شدند: عدالت محوری، اعتمادسازی، امیدآفرینی، رقابت سازی و تشویق، ارتقای سطح بینش و کنش افراد مجموعه و برقراری آرامش روحی و روانی آنان در سایه ایجاد رفاه مادی و اعتلای ایمان و بینش آنان.

کلمات کلیدی: مدیر، مدیریت جهادی، قرآن، نهج البلاغه

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران که با تلاش بسیار و تقدیم خون هزاران شهید از صدر اسلام تا زمان انقلاب و پس از آن، در هشت سال دفاع مقدس به ثمر رسیده است و انشاءالله به قیام نهایی حضرت ولی عصر (عج) متصل خواهد شد، نیازمند حفظ و حراست، بهبود مستمر و دستیابی به آرمان های مقدسی است که در دین مبین اسلام از آن یاد شده است. این مهم جز با تلاش خستگی ناپذیر، دانش بنیان و اتکای به نیروی درونی اسلام و کشور محقق نخواهد شد. مدیریت جهادی، یکی از مفاهیمی است که در این راستا میتواند نقش بسیار مهم و قابل توجهی ایفا کند، زیرا برابر فرمایش امام علی (علیه السلام)، اصلاح زمامداران مقدمه اصلاح جامعه است. بنابراین، تحقق مدیریت جهادی در جامعه اسلامی براساس قرآن و نهج البلاغه، نیازمند توجه و حرکت مدیران براساس تقرب به خداوند سبحان است. در این مسیر ناهموار و سخت، توکل به خدا به عنوان محور و اساس حرکت مطرح میشود. مدیران با داشتن روحیه انتقادپذیری و مسئولیت پذیری و در بستر آینده نگری، واقع گرایی،